

Varför är vårdhyggen inte tråkigt?

Ett ämne som kan tyckas vara torrt och inte särskilt spännande, är egentligen kanske ett av de mest spännande områdena i dagens sjukvård.

Alexander Klintmalm – specialistsjuksköterska inom infektionssjukvård, hygiensjuksköterska och arbetar på vårdhygien Stockholm.

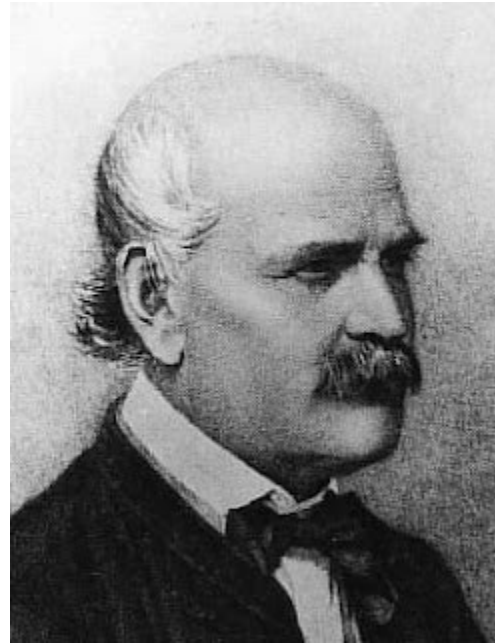
© WHO 2020. Some rights reserved. This work is available under the CC BY-NC-SA 3.0 IGO license.

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](#)

Hur kom vi hit – ett axplock

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](#)

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](#)

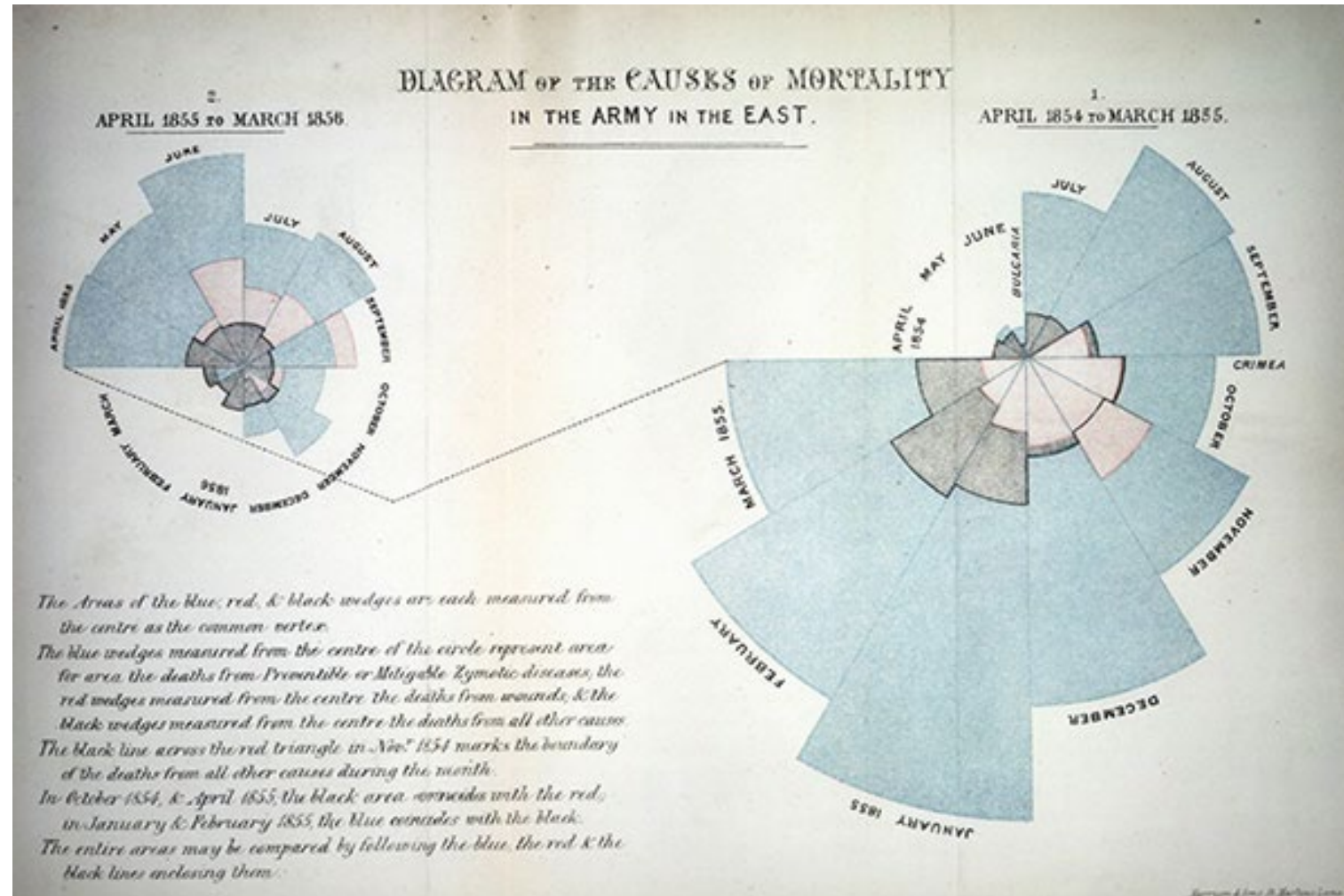
Ignaz Semmelweis

- Ca 1847 - Visar att en god handhygien kan bryta smittvägar och minskar risken för spridningen av infektioner.

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Florence Nightingale

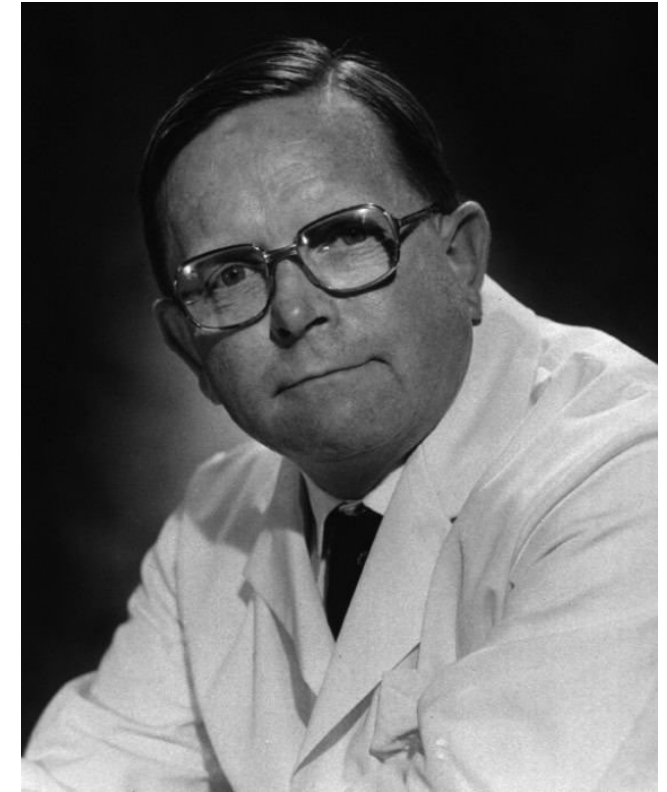

Ca, 1858 – Visar att goda hygieniska rutiner och att en strukturerade organisation tillsammans med god omvårdnad leder till minskad andel dödsfall inom sjukvården.

Visar att åtgärderna ger effekt genom statistik (42% mortalitet innan intervention, 2% - efter införandet av Florence arbetsätt).

John Charnley - 1960

- Insåg att det måste vara något mer som gör att patienter som erhåller proteskirurgi drabbas av vårdrelaterade infektioner.
- Antibiotika är inte lösningen.
- Visar att vilken typ av kläder som används vid operationen har betydelse när det kommer till risken för infektion i samband med operation.
- Ventilationen inne på operationssalen har stor betydelse.
- Utsöndringen av hudpartiklar inne på operationssalen av personalen måste begränsas.

En mängd andra personer har såklart bidragit

Vad dom har mer eller mindre gemensamt är att dom går mot strömmen och ifrågasätter gamla traditioner samtidigt som de kommer med nya teorier.

Dom tar fram och presenterar evidens för att deras teorier faktiskt är korrekta.

Dom står på sig, trots att omgivningen är skeptiska.

Deras upptäckter är idag att betrakta som grundpelare för den moderna sjukvården.

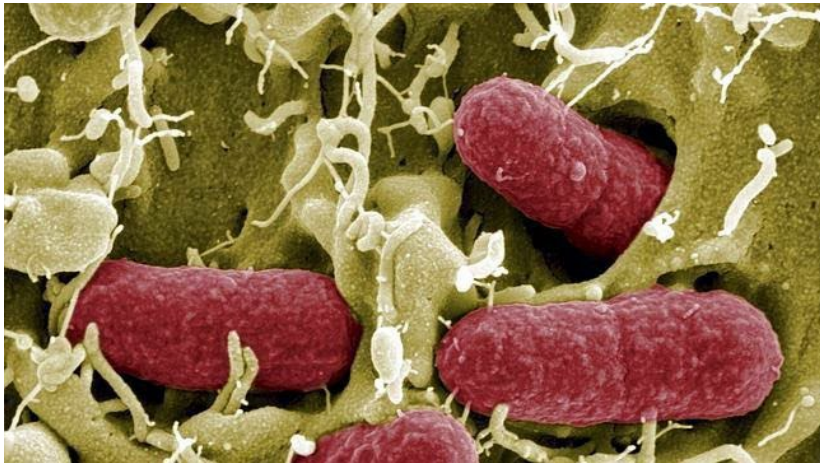
Ja, det finns evidens för att basala hygienrutiner är ett effektivt arbetssätt för att minska risken för att sprida smitta.

Vårdhygien är således mer än bara handhygien

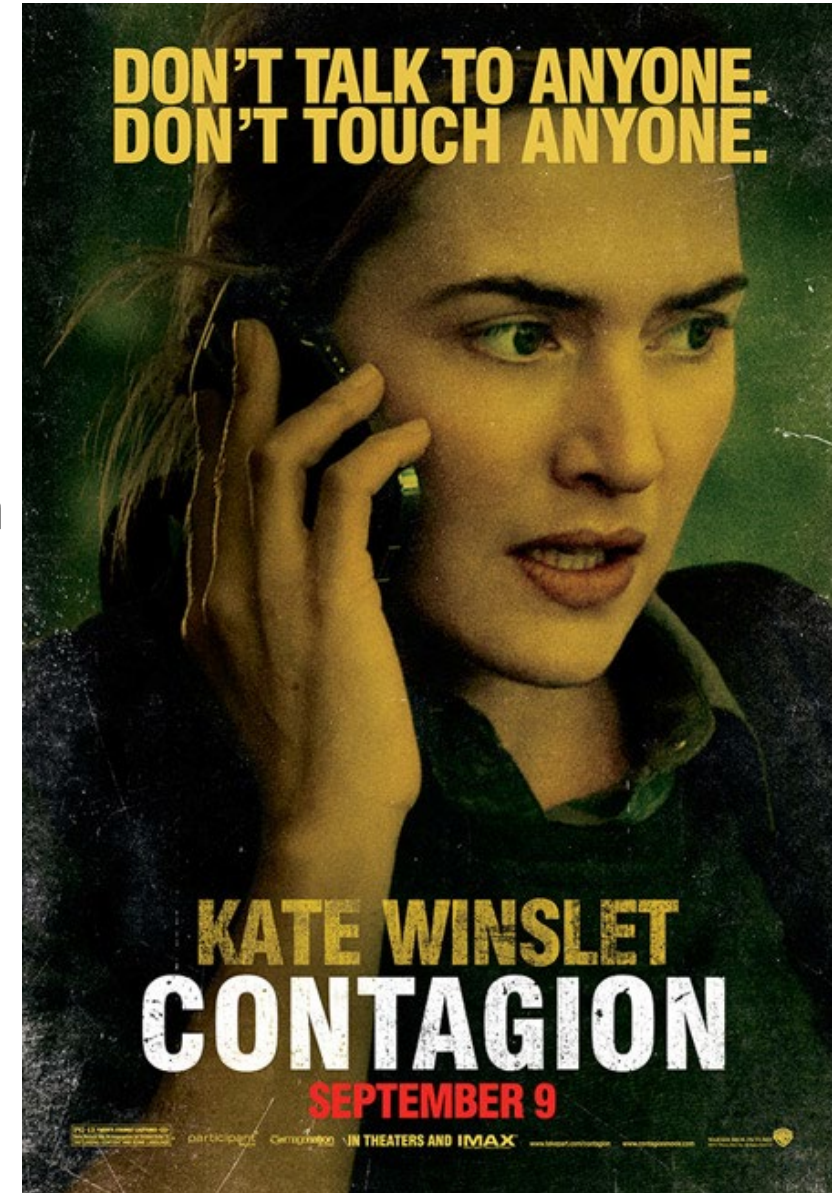
- Det är en fundamental del i inom begreppet patientsäkerhet
 - Det innefattar allt från lokalers utformning och funktion till arbetssätt gällande hur smittvägar bryts.
 - Ett effektivt sätt att skydda sig själv men även omgivningen från smitta.
 - Hanteringen av material, ingrepp osv sker på ett aseptiskt arbetssätt.
 - **Är proaktivt – jämfört med mycket annat som är reaktivt.**
-

Syftet med vårdhygien är att

- Motverka vårdrelaterade infektioner
- Motverka spridning av mikroorganismer i vården

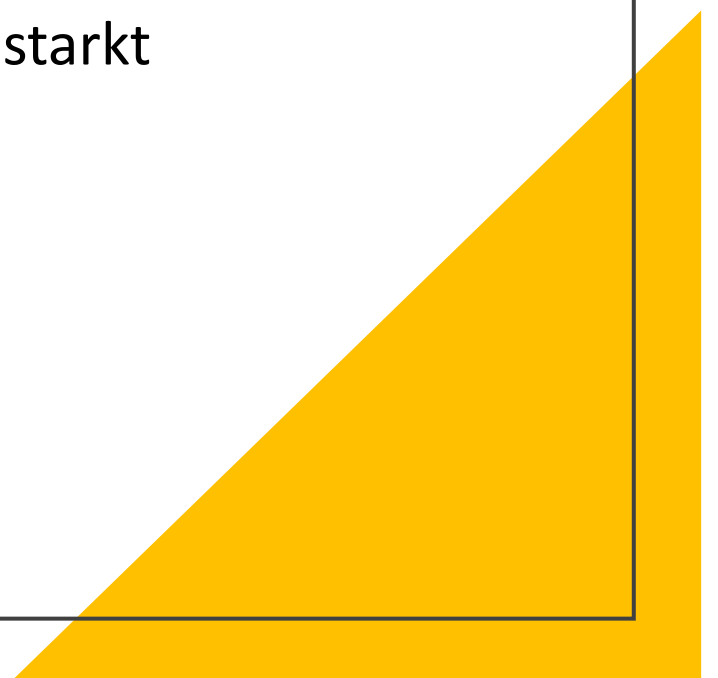
Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-SA-NC](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Hur löser vi det?

- Det finns 8 områden som identifierats av flertalet organisationer och myndigheter, bland annat WHO som starkt påverkar hur arbetet kommer att gå.

Vägledningen för vårdhygiensikt arbete, områden

- 1. Handlingsplan för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning
- 2. Evidensbaserade styrande och stödjande dokument
- 3. **Utbildning och träning**
- 4. Övervakning och registrering av vårdrelaterade infektioner
- 5. Multimodalt arbetssätt för implementering och systematiskt förbättringsarbete
- 6. Systematiskt kvalitetsarbete – mätning och uppföljning av strukturer och processer
- 7. **Bemanning, arbetsbelastning och beläggningsgrad**
- 8. Lokaler och utrustning

Är det så

- Att bryta smittv resistensutveck

Pressmeddelande från [Socialdepartementet](#)

Regeringen stärker arbetet med vårdhygien och vårdrelaterade infektioner

Publicerad 31 oktober 2024

Regeringen har gett Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att tillsammans föreslå hur information om vårdhygieniska rutiner, riskfaktorer och vårdrelaterade infektioner ska dokumenteras, sammanställas och tillgängliggöras på lokal, regional och nationell nivå. Syftet är att möjliggöra nationellt aggregerad data inom området.

– Det är viktigt att vi har en samlad och tillgänglig information om vårdhygien och vårdrelaterade infektioner för att kunna förebygga och hantera dessa på bästa sätt, säger sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson.

– God hygien inom vården har stor betydelse för att förebygga infektioner och hindra spridningen av antibiotikaresistenta bakterier. Detta uppdrag kommer att stärka arbetet mot antibiotikaresistens och förbättra patientsäkerheten, säger socialminister Jakob Forssmed.

Information om vårdrelaterade infektioner och vårdhygienarbete i Sverige har länge baserats på nationella patientsäkerhetsmätningar från Sveriges Kommuner och Regioner. Dessa mätningar har varit viktiga för att förebygga antibiotikaresistens och infektioner i slutenvården.

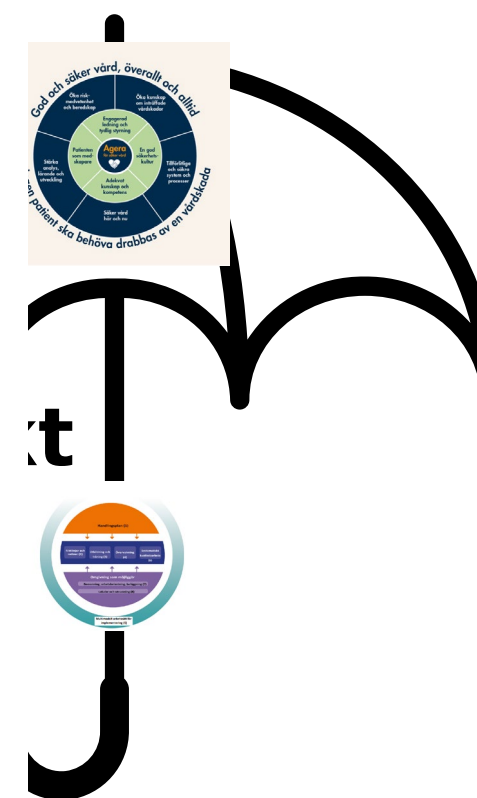
Även om mätningar och resultat finns lokalt och regionalt, saknas nationellt aggregerad information sedan 1 januari 2024. Det finns dock ett fortsatt behov av sådan information för att ge en aktuell lägesbild.

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ska i sitt arbete samverka med E-hälsomyndigheten och informera samt inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner, professionsorganisationer och relevanta delar av den nationella kunskapsstyrningen. Uppdraget inkluderar även en dialog med Utredningen om stärkt framtida smittskydd (S 2023:08).

Genvägar

- > Sveriges arbete mot antibiotikaresistens
- > Artikel: Politisk deklaration i FN sätter arbetet mot antimikrobiell resistens i centrum
- > Pressmeddelande: Utredning för att stärka pandembereidskapen
- > Dir. 2023:106 Stärkt beredskap inför framtida pandemier

ska tsäkerhet

WHO Global

10-punk

Evidence building | preventio

An extract fro undertaken a Guidelines on Prevention an National and

Guide of Info Progr Health

Strama

Samverkan mot antibiotikaresist

Resistenta bakterier internationellt. Utve kombination med ra infektioner förebygg viktiga och nödvänd utveckling och sprid

Dokumentet ersätter e Nationell arbetsgrupp infektionsläkarforenin Svenska Hygienläkarf allmänmedicin.

A. Förhindra smitts

1. Smittspridning i vår

- Varje verksam att all vård- oc rutiner samt k
- Varje verksam enhet.
- Enkelrum me verksamheter : det aktuella til
- Överbelägnir inte patientens
- Bemanningen vårdhygienisk
- Screeningodlir
- Städning, desi för smittspridr
- Arbetsgivaren relevanta infek tydliggöra hur både till och fr
- Vårdlokaler sk

Antibiotikaresistens

antibiotiketryck

+ smittspridning (hygien)

Genom att dagligen arbeta med att bryta smittvägar

- Minskar vi risken för att resistens sprids i sjukhusmiljöer
- Minskar andelen vårdrelaterade infektioner – Som i sin tur skulle krävt onödiga doser antibiotika
- Minskar uppkomsten av nya resistensbärande mikroorganismer
- Skapar möjlighet för antibiotika som läkemedel ska vara verksamt mot infektioner även i framtiden.

Vilka är dom vanligaste vårdrelaterade infektionerna?

VRI:er möjliga att förebygga

- UVI:er går att minska med 70 %
- Infektion från kärlkatetrar går att minska med 95 %
- VAP går att minska med 55 %
- Postop infektioner går att minska med 55 %
- Smittspridning mellan patienter går att förhindra till 99%

I Sverige har vi egentligen alla förutsättningar för att proaktivt stoppa uppkomsten VRI och smittspridningar inom vården

Men vi tillämpar inte dom evidensbaserade lösningarna på problemen.

Varför?

”Vi vet idag vilka VRI som är vanligast och vi vet också vad som bör göras för att minska antalet skador. Evidensbaserade åtgärdsprogram har tagits fram för att förebygga VRI. Nu behöver resurser avsättas för att systematiskt tillämpa åtgärdsprogrammen”.

“An area of weakness in many parts of health care, including patient safety, is the slow translation of evidence of effectiveness into routine practice: what is sometimes called the “knowing–doing” gap.”

Knowing-doing gap

Åtgärds paket för VRI

Infection Control & Hospital Epidemiology (2023), 44, 355–376
doi:10.1017/ice.2022.304

SHEA/IDSA/APIC Practice Recommendations

SHEA/IDSA/APIC Practice Recommendation: Strategies to prevent healthcare-associated infections through hand hygiene: 2022 Update

Janet B. Glowicz PhD, RN, CIC¹, Emily Landon MD², Emily E. Sickbert-Bennett PhD, MS, CIC^{3,4}, Allison E. Aiello PhD⁵, Karen deKay MSN, RN, CNOR, CIC⁶, Karen K. Hoffmann BSN, MS, CIC⁷, Lisa Maragakis MD, MPH⁸, Russell N. Olmsted MPH, CIC⁹, Philip M. Polgreen MD, MPH¹⁰, Polly A. Trexler MS, CIC¹¹, Margaret A. VanAmringe MHS¹², Amber R. Wood MSN, RN, CNOR, CIC⁶, Deborah Yokoe MD, MPH¹³ and Katherine D. Ellingson PhD¹⁴

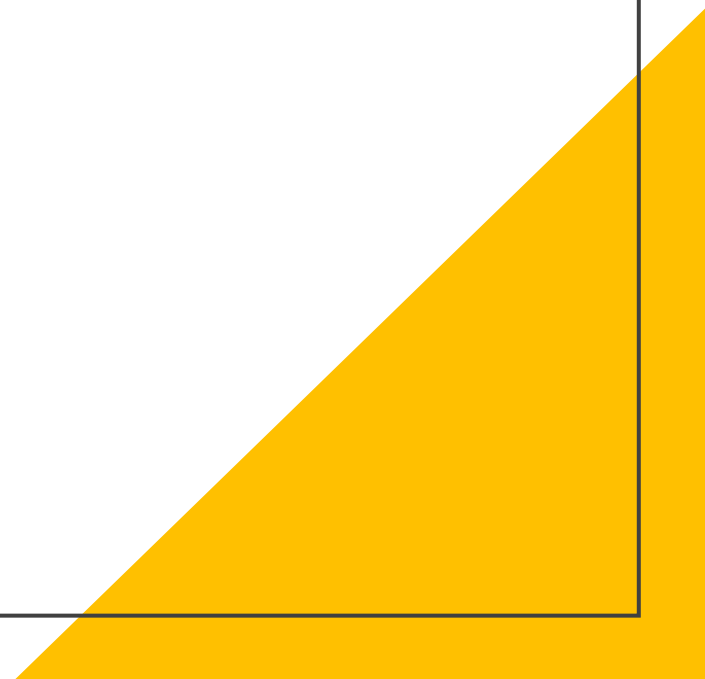
Att använda åtgärdspaket (Bundels)

- Vi vet hur VRI ska förebyggas - Forskningen är klar?
- Det ska vara lätt att göra rätt – Att omsätta forskningen i praktiken
- Alla behöver arbeta mot samma mål – VRI går att motverka till minst 50%
- Vi behöver identifiera vilket område där åtgärderna behövs som mest
- Proaktivt bryta smittvägar och motverka VRI

- Bild – åtgärdspaket – ”Calici säsong på gång”

- Bilder –Åtgärds paket – UVI / Clostrider

Vad blir konsekvenserna
när vi inte arbetar som
vi borde?

- Bilder från PVK studien -

- Bilder från PVK studien -

Om inte de grundläggande rutinerna är på plats så kommer smittspridning ske

Akademiska sjukhuset har haft stora utbrott av vinterkräksjuka de senaste åren. Mellan 2005-2008 hade sjukhuset dessutom stora utbrott med en mycket resistent tarmbakterie, en ESBL-bildande *Klebsiella pneumoniae*, där över 300 patienter smittades.

I vintras upptäcktes ett antal patienter som misstänktes ha blivit smittade av samma bakterie, och för att förhindra ett nytt utbrott tillsattes en arbetsgrupp, ledd av chefsläkaren, som påminde personalen om hygienreglerna och informerade patienterna om vikten av att tvätta händerna.

Under flera års tid har hygienen vid endoskopiverksamheterna på sjukhusen i Skåne varit så undermålig att man riskerat sätta igång en allvarlig och okontrollerbar smittspridning av bakterier eller virus.

Rad brister

Efter att man funnit en rad brister på endoskopienheterna i Lund och Malmö utvidgades uppdraget till att även kontrollera övriga endoskopiverksamheter i regionen.

Under de två år som utredningen pågick visade det sig att man hade allvarliga problem med hygien lite varstans.

På flera enheter saknades tillräckligt med diskmaskiner och torkskåp för desinfektion, lokalerna var inte anpassade för endoskopiverksamhet, personal saknade utbildning och spårbarheten var så dålig att det ibland var omöjligt att genomföra smittspårning.

Dessutom saknades möjligheter att systematiskt genomföra bakteriologiska kontroller av endoskopen på flera enheter.

Vårdhygien är inte bara att tvätta händerna

Det är en kunskap om hur:

- Alla smittvägar bryts
- Korrekt följsamhet skyddar även mot framtida smittor.

2 Are Dead in Suspected Meningitis Outbreak Linked to Surgeries in Mexico

More than 200 others could be at risk from a fungal meningitis outbreak that has been traced to two clinics in Matamoros, Mexico, where people traveled for cosmetic surgeries, health officials said.

Share full article

Clinica K-3 in Matamoros, Mexico, is one of two clinics that closed on May 13, after reports emerged of a potential meningitis outbreak linked to surgical procedures performed at their facilities. Abraham Pineda/Agence France-Presse — Getty Images

Ny multiresistent vårdrelaterad infektion – Candida auris

Candida auris är en relativt nypptäckt jästsvamp som uppvisar resistens mot flera antimykotika. Under de senaste åren har vårdrelaterade utbrott orsakade av *C. auris* rapporterats från ett flertal olika länder, dock inte Sverige. Infektion med *C. auris* ses framför allt hos patienter med nedsatt försvar mot infektioner.

Så vad ska jag praktiskt göra nu?

- Identifiera era brister/ VRI
- Fokusera på att baskunskapen fungerar.
- Nu är det dags att implementera åtgärdspaketet

Tack för att ni lyssnade och lycka till!